

Aan de Commissie Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Ede, 21 september 2026

Betreft: het belang van de Nederlandse imkerij voor voedselzekerheid en bestuivingsdiensten

Geachte leden van de Commissie,

De Nederlandse fruitteelt (NFO), zaadteelt (Plantum) en tuinbouw (LTO) zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van goede en beschikbare bestuivingsdiensten. De economische waarde van de bestuivingsdiensten die honingbijen in Nederland leveren, wordt geschat op € 2,41 miljard per jaar (zie bijlage). Daarnaast is Nederland internationaal een belangrijk centrum voor de zaadteelt: naar schatting is circa 70% van de wereldwijd gebruikte groentezaden direct of indirect afkomstig van zaadbedrijven die in Nederland zijn gevestigd. Goede bestuiving door honingbijen is daarbij essentieel voor de voedsel- en zaadproductie en ook voor het onderliggende onderzoek.

De Nederlandse imkerij vervult een belangrijke rol bij de voedselzekerheid en in de bredere Nederlandse economie. Een voldoende omvangrijke en gezonde populatie honingbijvolken is noodzakelijk om deze bestuivingsdienst op de juiste momenten en locaties daadwerkelijk te kunnen leveren. Eén van de doelen van de Nationale Bijenstrategie is dat de bestuiving gewaarborgd moet zijn en 90% van de problemen met de bestuiving van voedselgewassen en wilde planten is opgelost¹. Ook de Europese Natuurherstelverordening onderstreept het belang van bestuivers en verordent dat de afname van bestuiverspopulaties per 2030 gekeerd moet zijn².

Ruimte voor gezonde bijenvolken

Om voldoende gezonde volken beschikbaar te hebben voor bestuivingsdoeleinden, is het van belang dat imkers hun volken het gehele jaar door op geschikte locaties kunnen houden.

Bijenvolken die tijdelijk niet worden ingezet voor de bestuiving van voedselgewassen of zaadteelt, moeten op andere locaties kunnen worden geplaatst waar ze kunnen leven — bij particulieren, op gemeentegrond of in de nabijheid van natuurgebieden. Deze vaak tijdelijke plaatsing draagt bij aan de gezondheid en vitaliteit van de bijenvolken.

Dit geldt des te sterker voor bijenvolken die worden ingezet in de gesloten kassenteelt, waar een eenzijdig voedselaanbod hen verzwakt.

¹ <https://www.nationalebijenstrategie.nl/wat-is-de-nationale-bijenstrategie/wat-willen-we-bereiken>

² EU Natuurherstel verordening (2024)

Een evenwichtige benadering van honingbijen en wilde bestuivers

De Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) deelt de zorgen over mogelijke concurrentie tussen gehouden honingbijen en niet gehouden, 'wilde' bestuivers. De wisselwerking tussen beide is echter complex en verschilt per locatie, landschap, seizoen en voedselaanbod. Verschillende bestuivers vervullen daarbij hun eigen rol binnen het ecosysteem, en ook honingbijen dragen bij aan de bestuiving van wilde planten.

De NBV is daarom van mening dat een generieke uitsluiting van honingbijen op basis van het voorzorgsbeginsel in met name Natura 2000 gebieden onvoldoende recht doet aan deze complexiteit. Maatregelen zouden zoveel mogelijk gebaseerd moeten zijn op lokale omstandigheden, beschikbare voedselbronnen en aantoonbare risico's, in plaats van op generieke aannames.

Het weren van honingbijen uit gebieden waar zij geen aantoonbare overlast of ecologische schade veroorzaken, beperkt de mogelijkheden voor imkers om gezonde volken op te bouwen en te onderhouden. Juist deze gezonde volken zijn noodzakelijk om op het juiste moment bestuivingsdiensten aan de land- en tuinbouw te kunnen leveren.

Verzoek aan de Commissie

De Nederlandse imkerij is van groot belang voor de voedselzekerheid en vertegenwoordigt een belangrijke economische waarde. Zij is zich bewust van deze verantwoordelijkheid en daarnaast spant zich daarnaast in voor een voldoende breed voedselaanbod voor alle bestuivers en bewust gebruik van natuurlijke bronnen.

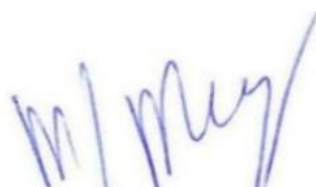
Een voldoende omvangrijk en gezond honingbijenbestand is een belangrijke voorwaarde voor het beschikbaar houden van bestuivingsdiensten voor de Nederlandse land- en tuinbouw. Wij vragen u om bij het ontwikkelen van beleid voor de openbare ruimte en natuurgebieden mogelijkheden te blijven bieden om op verantwoorde wijze bijenvolken te plaatsen.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid het belang hiervan in een persoonlijk onderhoud toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Bijenhoudersvereniging

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Annemieke'.

Annemieke Timmerman
Algemeen bestuurslid
annemieke.timmerman@bijenhouders.nl

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Meijboom'.

Marianne Meijboom
Senior Beleidsmedewerker
marianne.meijboom@bijenhouders.nl

Bijlage: Berekening meerwaarde bestuivingsdiensten honingbijen voor de Nederlandse economie³

In het rapport *Visie bijenhouderij en insectenbestuiving: analyse van bedreigingen en knelpunten* (2009⁴) wordt een schatting gegeven van de totale waarde van bestuiving in Nederland. Deze schatting is gebaseerd op een bestuivingswaarde van 10% van de wereldwijde voedselproductiewaarde, zoals beschreven door Gallai et al. (2009)⁵. Deze methode en bijbehorende statistieken worden nog steeds toegepast in recente studies⁶.

De meest recente schatting van de totale productiewaarde van de Nederlandse voedselproductie bedraagt €36,234 miljard (CBS, 2023), inclusief 18% afkomstig uit de sierteelt. Wanneer de sierteelt wordt uitgesloten, blijft een productiewaarde van Euro 29,711 miljard over. Dit betekent dat de totale bestuivingswaarde door zowel gehouden als wilde bestuivers, berekend op basis van 10%, uitkomt op ongeveer Euro 2,9 miljard.

Het is echter lastig om een precieze schatting te maken van het aandeel van honingbijen in deze bestuivingswaarde. Blacqui re et al. (2009) schatten dit aandeel op 83%, gebaseerd op de bevindingen van Losey & Vaughan (2006)⁷. Dit zou betekenen dat honingbijen een economische bijdrage leveren van maar liefst **Euro 2,41 miljard** door hun bestuivingsactiviteiten.

³ Deze berekening is verstuurd door Arie Kreike naar het secretariaat van de working party of honey van Copacogeca op 9 oktober 2024

⁴ Blacqui re, T., van der Steen, J. and B. Cornelissen (2009). *Visie bijenhouderij en insectenbestuiving: analyse van bedreigingen en knelpunten*

⁵ Nicola Gallai, Jean-Michel Salles, Josef Settele, Bernard E. Vaiss re, Economic valuation of the vulnerability of world agriculture confronted with pollinator decline, *Ecological Economics*, Volume 68, Issue 3

⁶ Khalifa et al., (2021). Overview of Bee Pollination and Its Economic Value for Crop Production. *Insects*. 12. 688.

⁷ Losey, J.E. and Vaughan, M. (2006) The Economic Value of Ecological Services Provided by Insects. *BioScience*, 56, 311-323.